

RMDS/G 05.45

4. izdanje
20.07.2006.

Prijavljivanje i istraživanje nesreća vezanih za oružje, municiju i eksplozive

---

Šef kancelarije,
SEESAC,
UNDP Belgrade,
Internacionalnih Brigada 56,
11000 Beograd,
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telephone: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

1 Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47

Tip dokumenta: Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou	Originalna referenca: RMDS 05.45	Jezik prevoda: Bosanski, srpski i hrvatski (BSH)
		Originalni broj i datum izdanja RMDS 05.45 (2006)
Naslov		prevoda:
RMDS 05.45 (Smernice) i Prijavljivanje i istraživanje nesreća vezanih za oružje, municiju i eksplozive		

Naslov originala: RMDS 05.45 (Guidelines) and Reporting and investigation of weapons, ammunition and explosives accidents
---

Izjava o izvoru i potvrda autentičnosti: Ovaj dokument je prevod originalnog engleskog (britanskog) teksta, kojeg je objavio SESAC Beograd, Srbija. Njegovu tačnost SEESAC je potvrdio na osnovu raspoloživih tehničkih informacija, te ga tako priznao kao zvaničan prevod
--

Datum objavljivanja prevoda: 2006.
--

Upozorenje

Ovaj dokument važi od datuma navedenog na naslovnoj stranici. Pošto su Standardi za regionalno razoružanje na mikro nivou (Regional Micro-Disarmament Standards, RMDS) podložni redovnom pregledanju i revidiranju, korisnici bi trebalo da redovno posećuju Web lokaciju RMDS projekta kako bi proverili trenutno stanje: www.seesac.org

Obaveštenje o autorskim pravima

Ovaj document predstavlja Standard za regionalno razoružanje na mikro nivou u jugoistočnoj evropi (RMDS) i zaštićeno je vlasništvo UNDP. Ovaj dokument u celini, kao ni jedan njegov deo, ne smeju biti reprodukovani, čuvani ili prenošeni ni u kakvom obliku, niti bilo kojim sredstvima, za bilo koju drugu svrhu bez prethodnog pisanog dopuštenja dobijenog od SEESAC, koji zastupa UNDP.

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Šef kancelarije
SEESAC
UNDP Beograd
Internacionalnih Brigada 56
11000 Beograd
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Sadržaj

1	Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47	i
	Sadržaj	iii
	Predgovor	iv
	Uvod	v
	Prijavljivanje i istraživanje nesreća vezanih za oružje, municiju i eksplozive	1
2	Namena	1
3	Reference	1
4	Termini i definicije	1
5	Zahtevi prijavljivanja i istraživanja incidenata	2
4.1	Incidenti	2
4.1.1	Opšti zahtevi	2
4.1.2	Izveštavanje o incidentu	2
4.1.2.1	Početni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW	2
4.1.2.2	Detaljni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW	3
4.1.3	Procedure izveštavanja	3
4.2	Zvanična istraživanja	3
4.2.1	Opšti zahtevi	3
4.2.2	Procedure istraživanja	4
4.3	Izveštavanje i širenje informacija	5
6	Polje nadležnosti	5
5.1	Nacionalna struktura nadležna za SALW	5
5.2	Organizacije za kontrolu SALW	5
5.3	Radnici na poslovima kontrole SALW	6
5.4	Regionalne organizacije	6
5.5	SEESAC	6
	Aneks A (Normativni) Reference	7
	Aneks B (Informativni) Termini i definicije	8
	Aneks C (Informativni) Primer procedura izveštavanja o incidentu	11
	Dodatak 1 na Aneks C (Informativni) Primer početnog izveštaja o incidentu vezanom za oružje ili municiju	12
	Dodatak 2 na Aneks C (Informativni) Primer detaljnog izveštaja o incidentu vezanom za oružje ili municiju	14
	Dodatak 3 na Aneks C (Informativni) Primer informacije o povredama	18
	Aneks D (Informativni) Primer SOP procedura istraživanja incidenta vezanog za oružje ili municiju ..	20
	Dodatak 1 na aneks D (Informativni) Vodič za izbor nivoa zvaničnog istraživanja	22
	Dodatak 2 na Aneks D (Informativni) Primer ovlašćenja za zvanično istraživanje	23

Predgovor

Na dan 8. maja 2003. godine raspravljalo se o razvijanju standarda i smernica za regionalno razoružanje na mikro nivou¹ tokom seminara o „lakom i malokalibarskom naoružanju **SALW** – **Godinu dana posle primene Plana Pakta za stabilnost**“ čiji je sponzor bio Regionalni centar za pomoć pri verifikaciji i implementaciji kontrole naoružanja (RACVIAC). Postignuta je opšta saglasnost o tome da su takvi standardi i smernice poželjni, i SEESAC se složio da razradi okvire, a zatim i da preuzme odgovornost za budući razvoj regionalnih standarda. Dogovoreno je da će Regionalni standard razoružanja na mikro nivou (RMDS) biti organizovan tako da pruža podršku radu na operacionom nivou, i da će ići dalje od veoma uopštenih dokumenata o „najboljoj praksi“ kakvi su trenutno dostupni. Posle široke rasprave između zainteresovanih strana u vezi sa statusom RMDS, dogovoreno je da će se termin „standardi“ koristiti da se naznače tehnička pitanja, dok će se „smernice“ odnositi na „programska“ pitanja. Ceo paket će i dalje ostati pod nazivom RMDS radi lakšeg snalaženja, ali svaki pojedinačni dokument pokazivaće da li na njega treba gledati kao na „standard“ ili na „smernicu“.

Ovaj RMDS² odražava razvoj operativnih procedura, prakse i normi koje su se pojavile tokom prethodne četiri godine u oblasti kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja (Small Arms and Light Weapons, SALW)³. U oblasti regiona i van njega utvrđeni su primeri najbolje i najnovije prakse, i prikazani prema potrebi u okviru ovog RMDS/G.

SEESAC ima mandat po Planu za regionalnu implementaciju Pakta za stabilnost (Stability Pact Regional Implementation Plan) da, između ostalog, ispunjava sledeće operativne ciljeve: 1) da razmenjuje informacije i unapređuje saradnju u uspostavljanju i primeni SALW programa i pristupa u nadzoru i smanjenju naoružanja među akterima u regionu; i da 2) uspostavlja veze i koordinira ovaj program sa drugim relevantnim regionalnim inicijativama. Razvoj RMDS je jedno od sredstava da se taj mandat ispuni.

Rad na pripremi, prover i revidiranju tih standarda vodi SEESAC, uz podršku međunarodnih, vladinih i nevladinih organizacija i konsultanata. Najnovija verzija svakog standarda, zajedno s informacijama o radu na razvoju, može se naći na Web lokaciji www.seesac.org. RMDS će biti revidiran barem svake treće godine, kako bi odražavao razvoj SALW normi i praksi nadzora, i kako bi izmene bile uvedene u međunarodnu regulativu i zahteve. Poslednja revizija urađena je 1. marta 2006, i ona odražava razvoj Standarda UN integrisanog razoružanja, demobilizacije i reintegracije (IDDRS) www.unddr.org, koji sadrže i RMDS/G kao normativnu odrednicu po pitanjima razoružanja i kontrole SALW.

¹ Definiše se kao: “Nadziranje, prikupljanje, kontrolisanje i konačno uništavanje malokalibarskog naoružanja, odgovarajuće municije i eksploziva i lakog naoružanja kod boraca, a često i kod civilnog stanovništva. Ono uključuje razvoj odgovornih programa upravljanja oružjem i municijom”. Nekada se koristio kao sinonim za kontrolu SALW, ali je danas kontrola SALW opšte prihvaćeni termin. Termin razoružanje na mikro-nivou se u ovom dokumentu koristi samo radi doslednosti u nazivu RMDS/G, kako se ne bi menjao naslov standarda.

² Plan i format RMDS zasnovani su na izuzetno uspešnim Međunarodnim standardima o delovanju mina (International Mine Action Standards, IMAS). SEESAC se zahvaljuje Službi UN za protivminsko delovanje (UNMAS) na saradnji tokom razvoja RMDS.

³ Ne postoji dogovorena međunarodna definicija za SALW. Za svrhe RMDS može se primeniti sledeća definicija: “**Sva smrtonosna konvencionalna borbena tehnika koju mogu nositi pojedinačni borci ili lako vozilo, i koja ne zahteva značajne mogućnosti logističke podrške i održavanja.**”

Uvod

Potreba za smanjenjem rizika i ostvarenjem bezbednog radnog okruženja osnovni su principi operacija kontrole SALW. Smanjenje rizika podrazumeva kombinaciju bezbednog rada i operativnih procedura, efikasan nadzor i kontrolu, odgovarajuće obrazovanje i obuku, opremu ili bezbedan način izrade, kao i efikasnu ličnu zaštitnu opremu i odeću. Obezbeđenje bezbednog radnog okruženja podrazumeva i imperativ da se uči na greškama i da se nakon svake nesreće ili incidenta prouzrokovanog oružjem, municijom ili eksplozivima usvoje neophodne ispravke. To znači da se nesreće ili incidenti prouzrokovani oružjem, municijom ili eksplozivima moraju istražiti jasno, detaljno i pravovremeno. Ovo je osnova upravljanja programima kontrole SALW.

Cilj istraživanja je da se utvrdi gde su problemi ili prilike da se poboljša bezbednost i kvalitet procesa kontrole SALW za vreme faza prikupljanja, uništenja ili upravljanja skladištem. Efikasno upravljanje i nadzor nad programima kontrole SALW smanjiće verovatnoću štete, ali uvek će postojati mogućnost za potencijalne nesreće ili incidente. Menadžeri svih nivoa imaju zakonske i moralne obaveze da se pobrinu da verovatnoća štete bude svedena na najmanju realnu meru. Efikasno izveštavanje i detaljno istraživanje nesreća i incidenata može imati ključnu ulogu u ostvarenju tog cilja.

Svrha ovog standarda⁴ je da pruži detaljna objašnjenja i uputstva o minimalnim zahtevima izveštavanja i istraživanja nesreća i incidenata prouzrokovanih oružjem, municijom ili eksplozivima.

---

⁴ Ovaj RMDS/G se zasniva na IMAS 10.60.

Prijavljivanje i istraživanje nesreća vezanih za oružje, municiju i eksplozive

2 Namena

U ovom RMDS/G utvrđene su specifikacije i smernice za minimalne zahteve izveštavanja i istraživanja nesreća i incidenata prouzrokovanih oružjem, municijom ili eksplozivima tokom intervencija kontrole SALW. On sadrži definicije kategorija incidenata, što bi trebalo da pomogne u izvlačenju pouka koje će biti od koristi široj zajednici kontrole SALW.

Ovaj standard je primenjiv samo na izveštavanje i istraživanje incidenata koji se dogode na odgovarajućem radnom mestu.⁵ Ne može se primeniti na incidente koji se dogode van radnog mesta (vidi termine, definicije i skraćenice u nastavku). Ne primenjuje se ni na istraživanja koja se vrše na zahtev države ili policije, iako odgovarajuće nadležne strukture mogu odlučiti da usvoje neke elemente u zavisnosti od slučaja.

3 Reference

Lista normativnih referenci data je u Aneksu A. Normativne reference su važni dokumenti na koje se poziva u ovom standardu, i koje čine sastavni deo odredbi istog.

4 Termini i definicije

Lista termina i definicija iz ovog Vodiča navedena je u Aneksu B. Kompletan glosar svih termina i definicija iz serije RMDS dat je u RMDS 02.10.

U RMDS seriji standarda, reči 'mora', 'treba' i 'može' se koriste radi izražavanja određene mere pridržavanja. Upotreba ovih reči je u skladu sa jezikom koji se koristi u svim ISO standardima i smernicama.

- a) 'mora' se koristi za iznošenje zahteva, metoda ili specifikacija koji se primenjuju u cilju saobražavanja standardu;
- b) 'treba' se koristi za ukazivanje na preporučene zahteve, metode ili specifikacije; i
- c) 'može' se koristi za ukazivanje na mogući metod ili pravac delovanja.

Termin '**eksplozivi**' se odnosi na supstancu ili mešavinu supstanci koje pod spoljnim uticajem mogu brzo da oslobodi energiju u obliku gasova i toplote.

Termin '**eksplozivni materijali**' odnosi se na komponente ili pomoćne delove koje koriste organizacije za kontrolu SALW, a koje sadrže eksploziv, ili se ponašaju kao eksploziv, kao što su, na primer, detonatori i fitilji.

Termin '**municija**'⁶ odnosi se na kompletan uređaj napunjen **eksplozivima**, gorivom, pirotehničkim sredstvima, smešom za paljenje, ili nuklearnim, biološkim ili hemijskim materijalom koji se upotrebljava u vojnim operacijama, uključujući i **uništavanja**. [AAP-6].

Termin '**nesreća**' odnosi se na nepredviđeni događaj koji prouzrokuje štetu.

Termin '**incident**' odnosi se na događaj koji je plodno tle za nesrećni slučaj ili potencijalni izvor opasnosti koji može dovesti do nesreće.

⁵ Za vreme operacija kontrole SALW radno mesto podrazumeva zone u kojima se oružje, municija i eksplozivi prikupljaju, skladište i/ili uništavaju.

⁶ U uobičajenoj upotrebi, engleski izraz "munitions" (u množini) označava vojno naoružanje, opremu i municiju.

Termin **'incident prouzrokovan oružjem'** odnosi se na incident koji je vezan za oružje i koji se dogodi na poslovima kontrole SALW.

Termin **'incident prouzrokovan municijom'** odnosi se na incident koji je vezan za konvencionalnu municiju ili eksplozive i koji se dogodi na poslovima kontrole SALW.

5 Zahtevi prijavljivanja i istraživanja incidenata

4.1 Incidenti

4.1.1 Opšti zahtevi

Nadležnoj strukturi za SALW moraju se prijaviti sledeći incidenti:

- a) nesrećni slučaj u kojem neko oružje, municija ili eksplozivi povrede radnika, posetioca ili lokalnog stanovnika na poslovima kontrole SALW;
- b) incident u kojem neko oružje, municija ili eksplozivi oštete opremu ili imovinu na radnom mestu za kontrolu SALW;
- c) tamo gde su radnici, posetioci ili lokalno stanovništvo izloženi nepodnošljivom riziku koji nastaje usled primene dokumentovanih standarda ili SOP procedura, uključujući i kvarenje opreme kojom se zaposleni zadužuju;
- d) neplanirana detonacija oružja, municije ili eksploziva na nekom radnom mestu za kontrolu SALW, bez obzira na uzrok ili ishod; i
- e) nesreća na radnom mestu vezanom za kontrolu SALW koja nije prouzrokovana oružjem, municijom ili eksplozivima, a koja zahteva hitnu evakuaciju žrtava do neke više medicinske ustanove radi lekarske pomoći. Ove nesreće mogu ukazivati na nesavršenost procedura ili opreme.

Nadležne strukture koje primaju prijave incidenata nastalih zbog neadekvatne opreme, standarda ili odobrenih SOP procedura, ili koji ukazuju na prisustvo novih vrsta opasnosti, moraju poslati opšte upozorenje svim organizacijama koje koriste istu opremu, standard ili SOP, ili će se verovatno susresti sa istima vrstama opasnosti. U odsustvu nacionalne strukture nadležne za SALW, organizacije za kontrolu SALW će preuzeti ovu odgovornost.

Napomena: Nacionalna struktura nadležna za SALW može takođe smatrati da je neophodno detaljno istraživanje okolnosti pod kojima se desio incident vezan za municiju, u smislu evaluacije rizičnog ponašanja neke zajednice. To će im potom omogućiti da bolje procene vrednost ili značaj određene poruke ili programa jačanja svesti o SALW (obrazovanja o riziku).

4.1.2 Izveštavanje o incidentu

Izveštaji o incidentima vezanim za kontrolu SALW moraju imati dva formata: početni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW i detaljni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW.

4.1.2.1 Početni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW

Početni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW sastoji se iz dva dela; izveštaj koji sledi neposredno nakon incidenta najbržim mogućim sredstvom, obično radiom ili telefonom i potpuni izveštaj o incidentu u pisanoj formi poslat faksom ili elektronskom poštom. Početni izveštaj o incidentu daje osnovne informacije o incidentu kako bi se omogućilo nadležnoj strukturi za SALW da pomogne u vidu brzog reagovanja i ako je to potrebno izda opšte upozorenje ostalim organizacijama za kontrolu SALW u vezi sa nepredviđenom nesrećom ili primenom standarda, SOP ili opreme.

4.1.2.2 Detaljni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW

Detaljni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW predstavlja plod internog istraživanja koje je izvršila organizacija za kontrolu SALW o kojoj se radi. Izveštaj popunjava interni službeni istražitelj (SI), ali to ne sme biti niko ko je direktno povezan sa incidentom. Ovaj izveštaj započinje organizacija za kontrolu SALW o kojoj se radi i završava se za što je moguće kraće vreme nakon incidenta (obično u roku od 10 dana). U slučaju incidenta koji nije vezan za municiju nacionalna nadležna struktura će odlučiti o zahtevima za detaljnim izveštajem o incidentu u oblasti kontrole SALW u zavisnosti od slučaja. Kod incidenata manjeg obima Detaljni izveštaj o incidentu vezanom za kontrolu SALW može sadržati zvanično istraživanje o incidentu. Vidi Dodatak 1 na Aneks D.

4.1.3 Procedure izveštavanja

Primer procedura izveštavanja o incidentu vezanom za kontrolu SALW nalazi se u Aneksu C. On sadrži primere formata za početni izveštaj o incidentu (Dodatak 1 na Aneks C) i detaljni izveštaj o incidentu (Dodatak 2 na Aneks C).

4.2 Zvanična istraživanja

4.2.1 Opšti zahtevi

Cilj zvaničnog istraživanja o incidentu vezanom za kontrolu SALW je da se ustanove problemi ili prilike za poboljšanje bezbednosti i kvaliteta procesa kontrole SALW. To nije ni krivična istraga niti istraživanje u svrhe procene aktuelnog ili potencijalnog zahteva za odštetu. S obzirom na to, sve zaposlene u organizacijama kontrole SALW treba podstaći da daju kompletne i precizne informacije o okolnostima pod kojima se dogodio incident kao i mišljenja o tome kako se mogu poboljšati procedure koje mogu biti od pomoći u sprečavanju da se ne desi sličan incident.

Sledeći incidenti trebalo bi da budu predmet zvaničnog istraživanja treće strane sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom:

- a) nesreća prouzrokovana oružjem, municijom ili eksplozivima koja je dovela do povreda ili smrtnih slučajeva;
- b) incident prouzrokovao oružjem, municijom ili eksplozivima koji je naneo materijalnu štetu;
- c) incident prouzrokovao oružjem, municijom ili eksplozivima kojim je nanesena šteta koja može biti osnova za zahtev za odštetom;
- d) incident prouzrokovao oružjem, municijom ili eksplozivima u kojem je nastala znatna šteta;
- e) incident prouzrokovao oružjem, municijom ili eksplozivima u kojem su radnici, posetioci ili lokalno stanovništvo izloženi nepodnošljivom riziku nastalom usled primene odobrenih standarda ili procedura u okviru kojih se koristila loša oprema;
- f) incident prouzrokovao municijom ili eksplozivima u kojem se dogodila neplanirana detonacija municije ili eksploziva na radnom mestu za poslove kontrole SALW;
- g) incident prouzrokovao oružjem, municijom ili eksplozivima koji bi mogao privući pažnju medija ili o kojem bi se mogao napisati medijski prilog; i
- h) kada nacionalna nadležna struktura smatra da je to neophodno, incident koji nije vezan za oružje, municiju ili eksplozive na radnom mestu za poslove kontrole SALW, a koji zahteva hitnu evakuaciju žrtava do neke više medicinske ustanove radi lekarske pomoći.

Napomena: Incidenti prouzrokovani oružjem, municijom ili eksplozivima mogu takođe biti predmet zvaničnog istraživanja u cilju dobijanja operativnih informacija u svrhe analize promene ponašanja, ili istraživanja civilnih nesreća u formi slučajnog uzorkovanja. Takva istraživanja će verovatno biti vršena na nacionalnom nivou i izvodiće ih treća strana sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom.

4.2.2 Procedure istraživanja

Zvanično istraživanje o incidentu prouzrokovanom oružjem, municijom ili eksplozivima može podrazumevati jedan od tri nivoa istraživanja, Istražni odbor (IO), nezavisno istraživanje i interno istraživanje. U Dodatku 1 na Aneks D data su uputstva za biranje odgovarajućeg nivoa jednog zvaničnog istraživanja.

Istražni odbor i nezavisno istraživanje utvrđuje nacionalna nadležna struktura izdavanjem ovlašćenja (terms of reference - TOR) kojim se određuje osoblje koje će obaviti istraživanje. Dodatak 2 na Aneks D sadrži primer TOR za Istražni odbor ili nezavisno istraživanje.

Interna istraživanja se jedino vrše kod incidenata vezanih za oružje, municiju ili eksplozive manjeg obima, i obično se sastoje od detaljnog izveštaja o incidentu. Detaljne izveštaje o incidentu započinju organizacije za kontrolu SALW kod svih incidenata koje je moguće opisati (vidi klauzulu 4.1.1 iznad) bez pominjanja nacionalne nadležne strukture. Tamo gde učestvuje Istražni odbor ili nezavisni istražitelj detaljan izveštaj o incidentu trebalo bi da prethodi zvaničnom istraživanju i čini deo izveštaja zvaničnog istraživanja.

Ako okolnosti tako zahtevaju, nacionalna nadležna struktura može izdati TOR organizaciji za kontrolu SALW za interno istraživanje. Ako se to desi, interno istraživanje će zameniti detaljni izveštaj o incidentu.

Struktura koja vrši zvanično istraživanje treba da obezbedi da:

- a) istraživanje započne što je pre moguće;
- b) osoblje izabrano za vođenje zvaničnog istraživanja nije imalo dodira sa incidentom, te da ima kvalifikacije, iskustvo i stručnost⁷ neophodne za ispunjavanje zahteva navedenih u TOR istraživanja;
- c) se organizacijama za kontrolu SALW dostavi jedan primerak TOR, jer bi mogle biti od pomoći u zvaničnom istraživanju i izradi preporuka o napretku procesa istraživanja;
- d) se mesto incidenta sačuva u originalnom stanju što je moguće više, kako bi se sprečio gubitak dragocenih informacija, sve dok Istražni odbor ili službeni istražitelj ne odobri da je pristup moguć;
- e) se odmah fotografiše mesto incidenta; i
- f) osim u izuzetnim okolnostima, izveštaj istraživanja se dostavlja na vreme i mora da bude kompletan, jasan, koncizan i precizan (uključujući zaključke i preporuke za poboljšanje).

Napomena: IO treba da se sastoji od minimum tri člana – rukovodilaca ili stručnjaka sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, koji rade u okviru programa kontrole SALW. Glavni član treba da bude iz nacionalne nadležne strukture, jedan član iz treće strane organizacije za kontrolu SALW (na primer iz UNDP BCPR SADU ili SEESAC-a ili organizacije za obuku ili nadzor itd.) i jedan član iz organizacije koja je bila uključena u incident, ali nikako lice koje je direktno povezano sa incidentom.

Napomena: Nezavisno istraživanje obavlja nezavisni istražitelj (NI) sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, koga bira nacionalna nadležna struktura.

Napomena: Interno istraživanje vrši član organizacije za kontrolu SALW koja je umešana u incident, sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, ali to ne sme biti lice koje je direktno povezano sa incidentom.

Primer SOP procedura za istraživanje incidenta vezanog za kontrolu SALW nalazi se u Aneksu D.

⁷ UNDP BCPR SADU ili SEESAC mogu dati savete o nivou kvalifikacija i iskustva potrebnih za efikasno istraživanje incidenta vezanog za oružje, municiju ili eksplozive.

4.3 Izveštavanje i širenje informacija

Sljedeće informacije treba da budu distribuirane:

- a) okolnosti koje su doprinele šteti nastaloj usled incidenta;
- b) analiza informacija prikupljenih tokom istraživanja; and
- c) nalazi istraživanja (tj. zaključci i preporuke izvedeni iz procesa istraživanja).

Nacionalna nadležna struktura, ili organizacija koja je predstavlja, mora distribuirati informacije o incidentima vezanim za kontrolu SALW. U odsustvu nacionalne nadležne strukture, organizacije za kontrolu SALW bi trebalo da dostave ove informacije ostalim organizacijama za kontrolu SALW u zemlji, kao i drugim nacionalnim strukturama preko UNDP BCPR i SADU. U slučaju da se potvrde dodatni nesrećni slučajevi, trebalo bi odmah distribuirati ove nove informacije.

6 Polje nadležnosti

5.1 Nacionalna struktura nadležna za SALW ⁸

Nacionalna struktura, ili organizacija koja je predstavlja:

- a) utvrđuje i održava procedure izveštavanja i istraživanja o incidentima vezanim za oružje, municiju i eksplozive. Ove procedure treba da budu zasnovane na ovom standardu i drugim relevantnim nacionalnim propisima;
- b) angažuje kadar za istraživanje incidenata vezanih za oružje, municiju i eksplozive u skladu sa ovim standardom;
- c) distribuira nalaze svih istražnih izveštaja svim organizacijama za kontrolu SALW u zemlji, a što je najvažnije UNDP BCPR SADU i SEESAC-u, koji mogu dobiti informacije za ostale nadležne strukture; i
- d) organizuje da rezultati svih medicinskih pregleda, autopsije ili izveštaja islednika iznenadnih smrtnih slučajeva budu dostavljeni matičnoj organizaciji za kontrolu SALW.

Napomena: Vrlo je moguće da će se ove informacije objaviti u javnosti tek nakon završetka zvaničnog istraživanja. Ukoliko medicinski nalazi bace sumnju na rezultate zvanične istrage, nacionalna nadležna struktura mora ponovo pokrenuti istragu uzimajući u obzir ove nove dokaze.

5.2 Organizacije za kontrolu SALW

Organizacije za kontrolu SALW:

- a) pravovremeno izveštavaju nacionalnu nadležnu strukturu o incidentima vezanim za oružje, municiju i eksplozive;
- b) odmah fotografišu mesto incidenta vezanog za oružje, municiju i eksplozive, i čuvaju fotografije dok se mesto ne pregleda i dok službeni istražitelj ne povuče zabranu kretanja;
- c) obezbeđuju pristup, i ako je neophodno administrativnu podršku timovima za istraživanje incidenata;
- d) obezbeđuje istražnom timu originalne zapise, SOP procedure, materijal sa obuke i radio prijem;
- e) pomažu osoblju koje je angažovano u istraživanju incidenata vezanog za oružje, municiju i eksplozive; i

⁸ U ovom slučaju nacionalna SALW struktura, ako je ista kao i nacionalna SALW komisija, odgovorna je sama prema sebi.

- f) u odsustvu nacionalne nadležne strukture, dostavljaju nalaze istraživanja ostalim organizacijama za kontrolu SALW u zemlji kao i drugim nacionalnim strukturama preko UNDP BCPR SADU-a i SEESAC-a.

5.3 Radnici na poslovima kontrole SALW

Radnici na poslovima kontrole SALW;

- a) primenjuju odgovarajuće standarde i SOP procedure namenjene za sprečavanje incidenata vezanih za oružje, municiju i eksplozive;
- b) prijavljuju osmotrene slabosti u obuci i procedurama;
- c) prijavljuju incidente koje je moguće opisati; i
- d) pomažu u istraživanju incidenata.

5.4 Regionalne organizacije

U nekim oblastima sveta, regionalne organizacije su dobile ovlašćenje od svojih država da koordiniraju i podržavaju programe za kontrolu SALW u okviru državnih nacionalnih granica, (SFOR u Bosni i Hercegovini).

U tim okolnostima regionalna organizacija bi trebalo da preuzme mnoge odgovornosti i ulogu nacionalne strukture nadležne za SALW, i mogla bi da funkcioniše i kao medijum za donacije. Odgovornosti i funkcije regionalnih organizacija za kontrolu SALW razlikuju se od jedne države do druge i mogu podlagati posebnim Memorandumima razumevanja ili sličnim sporazumima.

5.5 SEESAC

SEESAC pruža operativnu i tehničku podršku, i upravlja informacijama, u okviru resursa i na zahtev, svim programa intervencija kontrole SALW u regionu jugoistočne Evrope, kao i pomoć programima intervencija kontrole SALW širom sveta izradom i izdavanjem RMDS/G.

Aneks A **(Normativni)** **Reference**

Normativni dokumenti koji slede sadrže odredbe koje, kroz reference u ovom tekstu, predstavljaju odredbe ovog dela standarda. Nijedna od ovih publikacija se ne odnosi na zastarele reference i njihove kasnije amandmane ili revizije. Bez obzira na to, strane u ugovoru zasnovanom na ovom delu standarda svakako bi trebalo da istraže mogućnost da primene najskorije izdanje normativnih dokumenata koji su naznačeni dalje u tekstu. Za važeće reference, važi najnovije izdanje normativnog dokumenta na koji se one oslanjaju. Članovi ISO i IEC redovno prave registre trenutno važećih ISO ili EN:

- a) RMDS/G 05.30 – Skladištenje i bezbednost oružja;
- b) RMDS/G 05.40 - Skladištenje i bezbednost municije i eksploziva; i
- c) RMDS/G 05.60 - EOD podrška svim programima kontrole SALW.

Treba koristiti najnoviju verziju/izdanje ovih referenci. SEESAC poseduje primerke svih referenci korištenih u izradi ovog standarda. SEESAC takođe vodi evidenciju najnovijih verzija/izdanja RMDS standarda, vodiča i reference, i oni se mogu potražiti na veb sajtu RMDS: <http://www.seesac.org/>. Nacionalne strukture nadležne za SALW, poslodavci i druga zainteresovana tela i organizacije bi trebalo da nabave ove primerke pre nego što započnu sa izvođenjem SALW programa.

Aneks B (Informativni) Termini i definicije

B.1.1

nesreća

neželjeni događaj koji izaziva **štetu**

Napomena: Izmenjeno u odnosu na definicije u OHSAS 18001:1999,

B.1.2

nesreća prouzrokovana municijom

odnosi se na incident koji je vezan za oružje ili municiju i koji se dogodi na poslovima kontrole SALW an incident at a SALW Control workplace involving a weapon.

B.1.3

incident prouzrokovan municijom

incident koji je vezan za konvencionalnu municiju ili eksplozive i koji se dogodi na poslovima kontrole SALW.

B.1.4

uništavanje

proces konačnog dovođenja oružja, municije, mina i eksploziva u inertno stanje u kojem ne mogu da funkcionišu onako kako su napravljeni.

B.1.5

mesto za uklanjanje

oblast u kojoj je dozvoljeno uništavanje **municije** i **eksploziva detonacijom** i spaljivanjem.

B.1.6

eksplozivi

supstanca ili mešavina supstanci koja pod spoljnim uticajem može brzo da oslobodi energiju u obliku gasova i toplote. [AAP-6].

B.1.7

eksplozivna ubojna sredstva

sve vrste ubojnih sredstava koje sadrže **eksplozive**, materijale za nuklearnu fisiju ili fuziju, kao i biološke i hemijske supstance. Ovo uključuje bombe i bojeve glave; balističke i projekte sa navođenjem; artiljeriju, granate, raketnu i municiju za lako i malokalibarsko naoružanje; sve vrste **mina**, torpeda i podvodne bombe; pirotehniku; kasetnu municiju; uređaje koji se pokreću na raketno gorivo ili punjenje; elektro-eksplozivne uređaje; tajne i improvizovane eksplozivne naprave; i sve slične ili povezane stavke ili komponente eksplozivne prirode. [AAP-6]

B.1.8

uklanjanje eksplozivnih ubojnih sredstava (EOD)

Detekcija, identifikacija, procena, osiguravanje, pronalaženje i finalno odstranjivanje neeksplozivnih ubojnih sredstava. Deo ovoga može biti i osiguravanje i/ili uklanjanje one eksplozivne municije koja je postala opasna zbog oštećenja ili propadanja, kada je njeno uklanjanje izvan mogućnosti onih koji čija je to redovna dužnost.⁹

Napomena: Prisustvo municije i eksploziva, tokom operacija kontrole SALW, zahteva neizbežno i određeni stepen EOD odgovora. Nivo ovog odgovora zavisi od stanja u kome se municija nalazi, stepena njenog propadanja i načina rukovanja u lokalnoj zajednici.

B.1.9

vatreno oružje

oružje koje poseduje cev iz koje je moguće ispaliti metak ili neki drugi projektil koji osobu može da usmrti ili da joj nanese ozbiljne telesne povrede. Vatreno oružje uključuje i bilo kakvu vrstu

⁹ Smernice Ujedinjenih nacija za uništavanje zaliha, Jun 2000.

pripadajućeg sanduka ili šaržera, kao i bilo šta što je moguće preraditi da bi se koristilo kao vateno oružje.¹⁰

**B.1.10
upaljač**

Uređaj koji pokreće eksplozivni niz. [AAP-6]

**B.1.11
incident**

događaj koji je plodno tle za nesrećni slučaj ili potencijalni izvor opasnosti koji može dovesti do nesreće.

**B.1.12
municija**

kompletan uređaj napunjen **eksplozivima**, gorivom, pirotehničkim sredstvima, smešom za opaljivanje, ili nuklearnim, biološkim ili hemijskim materijalom koji se upotrebljava u vojnim operacijama, uključujući i **uništavanja**. [AAP-6].

Napomena: U uobičajenoj upotrebi, engleski izraz "munitions" (u množini) označava vojno naoružanje, opremu i municiju.

**B.1.13
nacionalne vlasti**

*u kontekstu SALW, ovaj termin se odnosi na ..... vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležnoj za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.*

**B.1.14
bezbedno**

odsustvo rizika. Obično je termin **podnošljivi rizik** pogodniji i precizniji.

**B.1.15
bezbednost**

smanjivanje rizika na nivo koji se može tolerisati [ISO Vodič 51:1999(E)]

stepen slobode od neprihvatljivog **rizika**. [ISO Vodič 51: 1999(E)]

**B.1.16
lako i malokalibarsko naoružanje (SALW)**

Svo smrtonosno oružje koje može da nosi pojedinačni borac ili lako vozilo i koje ne zahteva ozbiljnu logističku podršku i održavanje.

Napomena: U opticaju je veći broj definicija pojma SALW i međunarodni konsenzus o «ispravnoj» definiciji tek treba da bude postignut. Gore navedena definicija će se koristiti za potrebe RMDS.

**B.1.17
standard**

standard je dokumentovani dogovor koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koje treba koristiti konzistentno, kao pravila, smernice ili definicije karatkeristika, da bi se osiguralo da materijali, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svojoj svrsi.

Napomena: Cilj RMDS je da poboljša bezbednost i efikasnost kontrole SALW podržavanjem poželjne procedure i prakse kako u glavnim štabovima, tako i na terenu. Da bi bili efiksani, standardi treba da budu merljivi, mogući, proverljivi i pogodni za definisanje.

**B.1.18
stalne operativne procedure (SOP)**

standardne operativne procedure
uputstva koja definišu poželjni ili trenutno uspostavljeni metod sprovođenja zadatka ili aktivnosti.

¹⁰ Krivični zakon Kanade (CCofC) Odeljak (S) 2 "Tumačenje" Paragraf 2.

Napomena: Njihova svrha je da promovišu prepoznatljive i merljive stepene discipline, jednoobraznosti, doslednosti i jednostavnosti unutar organizacije, u svrhu poboljšanja operativne efikasnosti i sigurnosti. SOP treba da odražavaju lokalne potrebe i okolnosti.

B.1.19

podnošljivi rizik

rizik koji je u datom kontekstu prihvaćen na osnovu sadašnjih društvenih vrednosti. [ISO Vodič 51: 1999 (E)]

B.1.20

neeksplozirana ubojna sredstva (UXO)

eksplozivna borbena tehnika koja je napunjena, aktivirana, ili na drugi način pripremljena za dejstvo i koja je izbačena, ispaljena, lansirana, ili postavljena na takav način da predstavlja opasnost po aktivnosti, instalacije, ljudstvo ili materijal i ostaje neeksplozirana namerno bilo zbog kvara ili iz bilo kojeg drugog razloga.¹¹

B.1.21

oružje

bilo šta što se koristi, što je napravljeno ili namereno za:¹²

- a) Izazivanje smrti ili povrede bilo koje osobe; ili
- b) U svrhu pretnje ili zastrašivanja bilo koje druge osobe, uključujući tu i pretnju vatrenim oružjem.

B.1.22

radno mesto

sva mesta na kojima zaposleni moraju da budu ili gde moraju da idu po prirodi svog posla i koja su pod direktnom ili indirektnom kontrolom poslodavca. [ILO R164]

Napomena: Za vreme operacija kontrole SALW radno mesto podrazumeva zone u kojima se oružje, municija i eksplozivi prikupljaju, skladište i/ili uništavaju.

---

¹¹ NATO Definicija.

¹² Krivični zakon Kanade (CCofC), Odeljak (S) 2 "Tumačenje" 2. stav.

Aneks C (Informativni) Primer procedura izveštavanja o incidentu

Naslov: procedure izveštavanja o incidentima vezanim za oružje i municiju.	Br: RMDS/G 04.45	Datum: 01/04/06		
Namera: Efikasno i precizno izveštavanje o incidentima vezanim za oružje i municiju u kojima se pružaju informacije potrebne za brzo reagovanje i započinjanje procedura istraživanja.	Korisnik procesa: Vođa operacija.			
	Korisnik procesa: Direktor operacija.			
Opis procesa	Odgovornost			
	Rukovodilac na radnom mestu	SALW Org	Nacionalna nadležna struktura	Druge nadležne strukture
Incident vezan za oružje i municiju. Sprovesti SOP procedure organizacije za kontrolu SALW zbog reagovanja i SOP procedure čuvanja mesta incidenta.	○ ↓			
Prikupiti podatke i pripremiti početni izveštaj o incidentu Vidi Dodatak 1 na ovaj Aneks kao primer informacija koje treba uvrstiti u početni izveštaj o incidentu.	□ ↓			
Dostaviti početni izveštaj o incidentu (dva dela) Dostaviti početno obaveštenje sa ključnim informacijama putem radija ili telefona, nakon čega će uslediti pisani izveštaj poslat faksom ili elektronskom poštom.	□ → □ → □			(Vidi napom. 1)
Da li incident podrazumeva nepodnošljivi rizik a. kao što je nepredviđena opasna situacija (osetljivi upaljači, nepoznati tipovi municije)? ili b. sadrži dokumentovane standarde ili odobrene SOP procedure u okviru kojih je radnicima izdata loša oprema?			◇ ↓ ne	
Poslati opšte upozorenje. Vidi napomenu 2 u nastavku Opšte upozorenje savetuje oprez u vezi sa nepredviđenom opasnom situacijom ili primenom standarda, SOP procedura ili korišćenjem opreme.		□ → □		
Da li je potrebno spoljašnje zvanično istraživanje? Vidi Dodatak 1 na Aneks D radi uputstva o procesu odlučivanja. Vidi napomenu 3 u nastavku.		○ → □	◇ ↓ ne	
Dostaviti detaljan izveštaj o incidentu Sastaviti i poslati detaljan izveštaj o incidentu. Vidi Dodatak 2 na ovaj Aneks kao primer detaljnog izveštaja o incidentu.		□ → ○	◇ ↓ da	
Imenovati istražni odbor (IO) ili spoljašnjeg službenog istražitelja Vidi Dodatak 2 na Aneks D kao primer ovlašćenja za zvanično istraživanje.			□ ↓	
Istražiti incident Organizacija za kontrolu SALW pomaže u zvaničnom istraživanju.			□	
<p>Napomena 1: Dostaviti policiji ili drugoj nadležnoj strukturi prema potrebi u datom slučaju.</p> <p>Napomena 2: Svim organizacijama za kontrolu SALW koje koriste istu opremu, standarde ili SOP ili postoji verovatnoća da će naići na istu opasnu situaciju.</p> <p>Napomena 3: Ako nacionalna nadležna struktura odluči da je jedino potrebno sprovesti interno zvanično istraživanje, detaljni izveštaj o incidentu treba da sadrži to istraživanje.</p>				<p>Legenda</p> <p>Dokumenti (više) </p> <p>Proces </p> <p>Višestruka odgovornost Veza </p>

Dodatak 1 na Aneks C (Informativni) Primer početnog izveštaja o incidentu vezanom za oružje ili municiju

Od: Organizacija za kontrolu SALW Naziv: **Vidi napomenu 1** Datum /vreme podnošenja izveštaja: **Vidi napomenu 2**

Za: Nacionalnu nadležnu strukturu, naziv programa.

Predmet: **Početni izveštaj o incidentu vezanom za oružje ili municiju**

1. Organizaciona jedinica, terenska kancelarija/broj projekta, ime/broj tima.
2. Lokacija (oblast, okrug, selo, zadatak br).
3. Datum i vreme incidenta.
4. Informacije o žrtvama treba da obuhvate sledeće:
  - a) Ime ili identifikacioni broj žrtve (CIN). **Vidi napomene 3 i 4**
  - b) Opis povreda. **Vidi napomenu 5**
  - c) Ukazana pomoć.
  - d) Trenutno stanje žrtve(ava).
5. Metode evakuacije, trase, odredišta i procenjeno vreme dolaska.
6. Navesti oštećenu opremu/objekte/infrastrukturu. **Vidi napomenu 6**
7. Opisati kako se incident dogodio. **Vidi napomenu 7**
8. Kontakt detalji ključnog kadra. **Vidi napomenu 8**
9. Druge informacije, uključujući: **Vidi napomenu 9**
  - a) Da li se incident dogodio u očišćenoj, bezbednoj ili kontaminiranoj zoni?
  - b) Tip ubojnog sredstva (ako je poznat).
10. Druge relevantne informacije. **Vidi napomene 9 i 10**

Napomena: 1 Osenčene informacije treba poslati radijom ili telefonom neposredno nakon što se dobiju. Nakon toga se šalje puni početni izveštaj (koji sadrži sve informacije) faksom ili elektronskom poštom čim to bude praktično izvodljivo. **(Vidi napomenu 10 u nastavku)**. Istovremeno se šalje radio ili telefonska poruka o tome da je izveštaj poslat. Vreme podnošenja izveštaja treba da odredi nacionalna nadležna struktura i navede ga u nacionalnim standardima kontrole SALW.

Napomena: 2 Datum i vreme slanja izveštaja (početni izveštaj i potpuni izveštaj o incidentu).

Napomena: 3 CIN je broj koji se daje svakom radniku na tom radnom mestu. Ovaj broj se koristi kada nije prikladno slati imena žrtava putem radija.

Napomena: 4 Za radnike, uneti ime (ili CIN) i funkciju (tj. EOD operativac, vođa tima, nadzornik itd).

- Napomena: 5   Navesti povrede za svaku žrtvu ponaosob pod njenim imenom ili CIN brojem.
- Napomena: 6   Navesti oštećenu opremu, objekte ili infrastrukturu, zajedno sa kratkim opisom obima štete, i u datom slučaju imenom i kontakt detaljima vlasnika.
- Napomena: 7   Uneti kratak opis o tome kako se incident dogodio.
- Napomena: 8   Navesti kontakt detalje lica odgovornih za koordinaciju brzog reagovanja na incidente vezane za oružje ili aktivnosti istraživanja, na primer, nadzornik radnog mesta i vođa operacija. Navesti radio šifre ili telefonske brojeve u datom slučaju.
- Napomena: 9   Dati što je moguće više informacija o okolnostima pod kojim se dogodio incident, konkretno informacija koje bi pomogle u odlučivanju o zahtevu za opštim upozorenjem o neadekvatnosti opreme, standarda ili SOP procedura.
- Napomena: 10   Dostava kompletnog izveštaja o incidentu ne bi trebalo da kasni zbog angažovanja na prikupljanju i analizi informacija vezanih za incident.

Dodatak 2 na Aneks C (Informativni) **Primer detaljnog izveštaja o incidentu vezanom za oružje ili municiju**

Od:	Ime organizacije za kontrolu SALW. Vidi napomene 1, 2 i 3
	Datum podnošenja izveštaja.
Za:	Nacionalna nadležna struktura, ime programa.
Predmet:	Detaljni izveštaj o incidentu vezanom za oružje ili municiju
Reference:	
A.	Početni izveštaj o incidentu vezanom za oružje ili municiju (primerak izveštaja u prilogu).
B.	Nacionalni standardi kontrole SALW.
C.	SOP procedure organizacije za kontrolu SALW.

Deo 1 – Osnovne informacije (Ovo je rezime nekih informacija iz početnog izveštaja)

1. Ime organizacije za kontrolu SALW.
2. Organizaciona jedinica, broj terenske kancelarije/projekta, ime/broj tima.
3. Ime nadzornika radnog mesta.
4. Lokacija incidenta (oblast, okrug, selo, zadatak br).
5. Datum i vreme incidenta.
6. Tip incidenta. (Vidi klauzulu 4.1.1)

Deo 2 – Detaljne informacije o incidentu

7. U opštim crtama opisati kako se incident dogodio navodeći lokacije, vreme, kadar za kontrolu SALW (EOD timovi, timovi za prikupljanje oružja ili objekat za demilitarizaciju) kao i vozila/opremu koji su bili na licu mesta. Priložiti fotografije, dijagrame i planove incidenta (plan mesta i detaljan plan zahvaćene zone) u formi aneksa uz izveštaj, što će pomoći u razjašnjavanju okolnosti pod kojima se incident dogodio. **Vidi napomene 4 i 5**

Deo 3 – Stanje mesta na kojem se dogodio incident

8. Opisati uslove pod kojima se incident dogodio u smislu plana radnog mesta, oznaka i vremenskih prilika:

- a) Plan radnog mesta i oznake. Opisati plan radnog mesta u smislu lokacije navodeći kontrolne zone, opšte terenske oznake i posebne oznake u zoni gde se dogodio incident. Navesti dimenzije i unakrsne odrednice za SOP procedure tamo gde je to potrebno. Uzeti u obzir dejstvo sunčeve svetlosti i vremenskih prilika na radno mesto. Navesti podatke o planu radnog mesta na planu incidenta priloženom u formi aneksa uz izveštaj.
- b) Vremenske prilike. Opisati vremenske prilike u vreme incidenta.

9. Priložiti fotografije mesta, koje će dati bolju sliku o uslovima pod kojima se dogodio incident.

Deo 4 – Podaci o timu i zadatku

10. Podaci o timu. Navesti podatke o veličini i sastavu tima (EOD operativci, vođe tima, nadzornici, lekari itd), zajedno sa EOD timom, timom za prikupljanje oružja ili demilitarizaciju; kvalifikacije (zvanične i stručno usavršavanje) i iskustvu (vrste posla koji se obavlja, stanje radnog mesta i identifikovano oružje ili municija); o poslednjoj obuci koja je organizovana i predmetima koji su obrađivani; poslednjem periodu odsustva/odmora; o rezultatima nedavnog nadzora (unutrašnjeg i spoljašnjeg) koji je vršen nad timom; te o eventualnim poznatim problemima na koje je tim nailazio. Dati poređenje između tima uopšte i pojedinaca koji su imali udela u incidentu.

11. Podaci o zadatku. Navesti podatke o zadatku u formi procene opasnosti, plana prikupljanja i plana demilitarizacije u zavisnosti od slučaja.

12. Priložiti primerke zapisnika obuke, nadzora, izveštaja o uništenjima, radnih izveštaja i sve ostale potrebne administracije u formi aneksa.

Deo 5 – Korišćena oprema i procedure

13. Korišćena oprema. Dostaviti podatke o opremi koja se koristila na mestu gde se dogodio incident. To može obuhvatiti EOD opremu, ličnu zaštitnu opremu (LZO), opremu za uništenje ili demilitarizaciju.

14. Procedure koje su se koristile. Dati pregled svih procedura koje su se koristile vezano za incident. Možete se pozvati na SOP procedure.

15. Svakodnevne aktivnosti. Navesti podatke o svakodnevnim poslovima vezanim za zadatke koji su se odvijali u vreme incidenta i broj radnih sati koje je osoblje radilo (uključujući i osoblje koje je imalo dodira sa incidentom) dan pre nego što se incident dogodio. Ako svakodnevne aktivnosti podrazumevaju predaju dužnosti među radnicima, navesti podatke o tome kada se dogodila poslednja predaja pred sam incident i podatke o tome šta je obuhvaćeno predajom dužnosti, na primer, provera opreme, brifing itd. Možete se pozvati na SOP procedure.

Deo 6 – Eksplozivni materijali zahvaćeni incidentom

16. Navesti podatke o municiji ili eksplozivima koji su bili zahvaćeni incidentom. Kod incidenata u kojima se desila detonacija navesti podatke o rupama koje je proizvela eksplozija (veličina i dubina); o otpadu od mina/NUS-a ili od drugih sredstava kao i o eventualnim ubojnim sredstvima ili sredstvima za koje se nagađa da su bila zahvaćena. Objasniti zašto se smatra da je prisustvo nekog sredstva poznato ili se samo sumnja na to.

17. Priložiti fotografije i tehničke podatke za sva locirana ubojna sredstva ili fotografije kratera i eksplozivnog otpada u formi aneksa uz izveštaj.

Deo 7 – Podaci o povredama

18. Navesti podatke o svim povređenim radnicima u incidentu. Navesti imena, zanimanje, detalje vezane za povredu i povezati imena sa aktivnostima koje su ti radnici obavljali u vreme incidenta. Treba uvrstiti sve povređene radnike, bez obzira na ozbiljnost povreda. Takođe treba priložiti kopije medicinskih izveštaja i podataka o povredi u formi aneksa uz izveštaj. Primer lista sa podacima o povredi dat je u dodatku 3 na ovaj Aneks. Mesto na kojem su se povređeni nalazili neposredno nakon što se incident dogodio trebalo bi obeležiti na detaljnom planu mesta incidenta.

Deo 8 – Šteta naneta opremi/imovini/infrastrukturi

19. Navesti podatke o svojoj opremi, imovini ili infrastrukturi, koja je oštećena u incidentu:
- kod opreme navesti detaljan opis koji treba da sadrži podatke o vlasniku, tipu, modelu, godini proizvodnje, serijskim brojevima (gde je to moguće), aktuelnoj vrednosti (ako je poznata), podatke o šteti, osiguranju koje nosi vlasnik /organizacija i ako je moguće procenu troškova opravke/zamene. (Vidi klauzulu 20 u nastavku za zahteve koji se tiču LZO koja je korišćena prilikom incidenta); i
  - kod imovine i infrastrukture navesti podatke o vlasniku(cima), nastaloj šteti, osiguranju koje nosi vlasnik(ci) i, ako je poznato, o ceni koštanja zamene ili popravke.
20. LZO. Navesti podatke o svim ličnim zaštitnim opremama koje su su korišćene prilikom incidenta prema tipu/funkciji, modelu ili bilo kojim drugim karakterističnim detaljima. Opisati štetu nanetu LZO i dati komentare o efikasnosti ili uopšte o LZO koja je sprečila povređivanje (ili ozbiljnije povređivanje) radnika koji su učestvovali u incidentu.
21. Priložiti fotografije oštećene opreme, imovine ili infrastrukture i kopije svih ostalih potkrepljujućih dokaza (dokumente o vlasništvu, izvode iz zemljišnih knjiga, podatke o osiguranju, procene odštete itd) kao anekse uz izveštaj.

Dao 9 – Medicinska i spasilačka služba

22. Navesti podatke o medicinskoj i spasilačkoj službi (vezama i načinu evakuacije) koje su bile prisutne na licu mesta pre nego što se dogodio incident. Možete se pozvati na SOP procedure. Isto tako, ako je to moguće, navesti podatke o tome koliko je često uvežbavan plan reagovanja na akcidentne situacije i datum kada je urađena poslednja vežba.
23. Navesti vreme kada su se događale ključne aktivnosti evakuacije žrtava, na primer evakuacija žrtava sa mesta incidenta, dolazak do prve medicinske ustanove, odlazak iz te prve medicinske ustanove i dolazak do finalne medicinske ustanove.
24. Dati komentare o efikasnosti ili podršci medicinske i spasilačke službe uopšte, u smislu planiranja i pripreme, medicinske opreme i zaliha, veza, načina evakuacije, medicinskih objekata i spoljašnje podrške (ostale organizacije za protivminsku akciju). Tamo gde su se događale greške opisati ih i dati preporuke radi budućeg poboljšanja.

Deo 10 – Procedure izveštavanja

25. Dati komentar o efikasnosti ili o procedurama početnog izveštavanja o incidentu uopšte.

Deo 11 – Ostale bitne stavke. Vidi napomenu 6

26. Uneti sve ostale stavke koje se odnose na incident i koje nisu navedene u ovom primeru.

Deo 12 – Diskusija, zaključci i preporuke

27. Uneti sve dodatne diskusije, zaključke i preporuke.

Potpis službenog istražitelja
Ime službenog istražitelja

Aneksi:

- A. Primerak početnog izveštaja o incidentu.
- B. Izjave svedoka.
- C. Lokacija incidenta i detaljni planovi mesta.
- D. Fotografije mesta incidenta.
- E. Zapisnici sa obuke, izveštaji nadzornika, planovi čišćenja, planovi demilitarizacije, radni izveštaji i druga potrebna dokumentacija.
- F. Fotografije i tehnički podaci o pronađenim ubojnim sredstvima, kraterima ili otpadu od municije.
- G. Medicinski izveštaji ili listovi sa podacima o povredi.
- H. Fotografije oštećene opreme, imovine ili infrastrukture.
- I. Kopije dokumenata o opremi/imovini, vlasništvu (dokazi o vlasništvu, izvodi iz zemljišnih knjiga, podaci o osiguranju itd).
- J. Procene štete/popravke.

Napomena: 1 Detaljni izveštaj o incidentu priprema se što je moguće brže nakon što se incident dogodio. Ovaj izveštaj popunjava službeni istražitelj sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, koji dolazi iz organizacije za kontrolu SALW o kojoj se radi, ali to ne sme biti niko ko je direktno imao dodira sa incidentom.

Napomena: 2 U nekim situacijama detaljni izveštaj o incidentu može biti format za istraživanje incidenta. Vidi dodatak 1 na Aneks D.

Napomena: 3 Nacionalna nadležna struktura treba da postavi vremenski rok u kojem će organizacije za kontrolu SALW sastaviti detaljni izveštaj o incidentu sa podacima iz nacionalnih standarda za kontrolu SALW.

Napomena: 4 U slučaju nesreća (vidi klauzulu 4.1.1 a i f) navesti podatke o aktivnostima koje su se odvijale u trenutku kada se dogodila nesreća.

Napomena: 5 U slučaju nedostatka u standardima ili SOP procedurama ili kvara na opremi (vidi klauzulu 4.1.1 d) navesti podatke o procedurama ili opremi o kojoj se radi, kako je kvar otkriven/nastao i potencijalne posledice kvara ukoliko se ne popravi.

Napomena: 6 Na sve incidente o kojima se izveštava nisu primenjivi svi delovi ovog uzorka.

Dodatak 3 na Aneks C (Informativni) Primer informacije o povredama

Naziv organizacije za kontrolu SALW:

Lokacija (oblast, okrug, selo, br. zadatka):

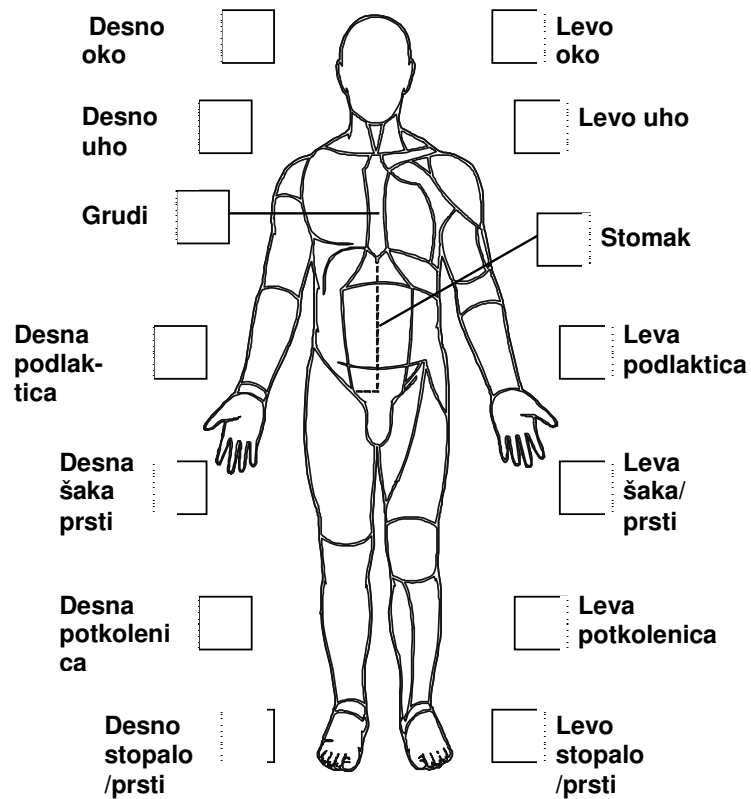
Ime ili CIN žrtve:

Objašnjenje uzroka povrede (a): **Vidi napomenu 2**

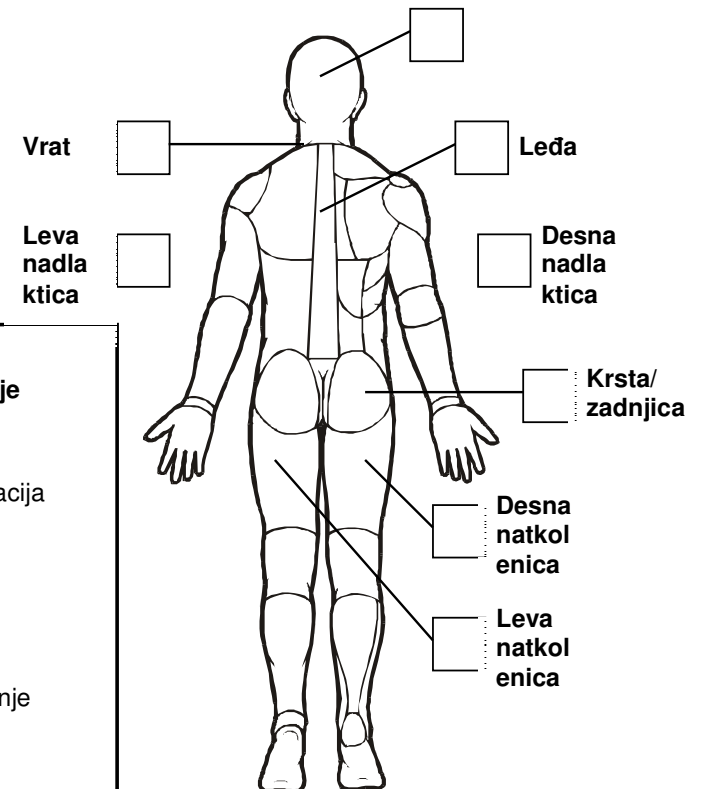
Organizaciona jedinica, broj terenske kancelarije/projekta, ime/broj tima:

Datum i vreme incidenta:

Godine starosti i pol:

Legenda	
Šifra	Značenje
A	Abrazija
AM	Amputacija
TAM	Traumatska amputacija
B	Opekotina
D	Dislokacija
F	Fraktura
FR	Fragment
H	Krvavljenje
IH	Unutrašnje krvavljenje
L	Poderotina

- Napomena: 1 **Instrukcije za popunjavanje obrasca.** Staviti 'X' u svaku rubriku koja obeležava delove tela gde nije bilo vidljive povrede. Za povređene delove tela staviti odgovarajuće šifre u rubriku. Šifre su date u legendi. Možda neće biti moguće navesti sve povrede bez stručnog medicinskog saveta.
- Napomena: 2 Uzrok povrede treba navesti u jednom izrazu, na primer, 'dirao municiju'; 'pogođen zrnom AK 47'; ili 'posekao nogu koristeći testeru'.

Aneks D (Informativni) Primer SOP procedura istraživanja incidenta vezanog za oružje ili municiju

Naslov: izveštavanje o incidentima vezanim za oružje i municiju.	Br: RMDS/G 04.45	Datum: 01/04/06	
Namera: poboljšanje bezbednosti i kvaliteta na polju kontrole SALW putem prikupljanja, analize i distribucije informacija o okolnostima pod kojima se dogodio neki incident vezan za oružje i municiju.	Korisnik procesa: Vođa operacija.		
	Vlasnik procesa: Direktor operacija.		
Opis procesa	Odgovornosti		
	SAWL Org	Nacionalna nadležna struktura	IO/SI
Incident vezan za oružje i municiju Sprovesti SOP procedure organizacije za kontrolu SALW brzog reagovanja i SOP procedure čuvanja mesta incidenta. Dostaviti početni izveštaj o incidentu (dva dela).	○ → □	□	
Odrediti potrebni nivo istraživanja. Vidi dodatak 1 na ovaj Aneks kao vodič za biranje odgovarajućeg nivoa zvaničnog istraživanja.		□	
Da li je potreban Istražni odbor (IO) ili nezavisno istraživanje?		◇	
Detaljan izveštaj o incidentu. (Vidi napomenu 1) Organizacija za kontrolu SALW sastavlja detaljni izveštaj o incidentu.	○ → □	ne	
Nacrt ovlašćenja (TOR) za zvanično istraživanje Sadrži primerak detaljnog izveštaja o incidentu. Vidi dodatak 2 na ovaj aneks kao primer TOR za zvanično istraživanje.		□	
Imenovati Istražni odbor (IO) ili nezavisnog službenog istražitelja Dati IO/SI ovlašćenje (TOR) za zvanično istraživanje i proslediti kopije organizacijama sa kojima se saraduje. Pružiti IO/SI potrebnu administrativnu podršku, tj. u pogledu prevoza, smeštaja i obroka.	□	□	□
IO/SI započinje istraživanje u skladu sa TOR, uz podršku i pomoć organizacije(a) i radnika na poslovima razminiranja koji su učestvovali u incidentu.			□
Da li su zvanično istraživanje i izveštaj urađeni na vreme?		ne	◇
Dostaviti privremeni izveštaj Dostavljati nove informacije o napretku koji je postignut, objasniti razlog za kašnjenje i očekivani datum završetka.	□	□	da
Dostaviti finalni izveštaj Pobrinuti se da izveštaj bude precizan, jasan, koncizan i kompletan.		□	□
Analizirati izveštaj i distribuirati informacije o nalazima Poslati informacije organizacijama za kontrolu SALW i UNDP BCPR SADU.	□	□	
Dokumentovati izveštaj u bazi podataka Analizirati trendove. Distribuirati informacije o trendovima. Uneti incident u dnevni red sledeće stručne radne grupe.	□	□	

Napomena: 1 Zahtev koji se postavlja organizacijama za kontrolu SALW da sastave detaljni izveštaj o incidentu treba da bude obavezan bez obzira na nivo zvaničnog istraživanja koji se traži. Ako potom nacionalna nadležna struktura odluči da je interno zvanično istraživanje dovoljno, detaljni izveštaj o incidentu postaje zvanično istraživanje.

Dodatak 1 na aneks D (Informativni) Vodič za izbor nivoa zvaničnog istraživanja

	Tip zvaničnog istraživanja		
	Istražni odbor	Nezavisno istraživanje	Interno istraživanje
1. Nesreća prouzrokovana oružjem ili municijom koja je dovela do:			
a. manje povrede radnika.			
b. ozbiljne povrede radnika.			
c. smrti radnika.			
d. povrede lica koja nisu radnici.			
e. smrti lica koje nije radnik.			
2. Incident prouzrokovan oružjem ili municijom koji je naneo:			
a. štetu opremi organizacija za kontrolu SALW u vrednosti manjoj od US\$ 5,000.			
b. štetu opremi organizacija za kontrolu SALW u vrednosti od US\$ 5000 do US\$50,000.			
c. štetu opremi organizacija za kontrolu SALW u vrednosti većoj od US\$50,000.			
d. štetu koja može voditi većem zahtevu za otštetu od strana nekog člana javnosti.			
e. značajan događaj koji je naneo veliku štetu.			
3. Incident prouzrokovan oružjem ili municijom:			
a. u kojem su radnici, posetioci ili lokalno stanovništvo izloženi nepodnošljivom riziku koji je nastao usled primene odobrenih standarda ili procedura, ali zbog kvara na opremi.			
b. u kojem se dogodila neplanirana detonacija municije ili eksploziva na radnom mestu.			
c. koji bi mogao privući pažnju medija ili medijske priloge.			
4. Nesreća koja nije vezana za oružje ili municiju:			
a. u zoni rada u kojoj je neophodna hitna evakuacija žrtava do neke više medicinske ustanove radi lekarske pomoći.			

Napomena: IO treba da se sastoji od minimum tri člana – rukovodilaca ili stručnjaka sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, koji rade u okviru programa protivmimske akcije. Glavni član treba da bude iz nacionalne nadležne strukture, jedan član iz treće strane organizacije za kontrolu SALW i jedan član iz organizacije koja je bila uključena u incident, ali nikako lice koje je direktno povezano sa incidentom.

Napomena: Nezavisno istraživanje obavlja nezavisni istražitelj (NI) sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, koga bira nacionalna nadležna struktura.

Napomena: Interno istraživanje vrši član organizacije za kontrolu SALW koja je umešana u incident, sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, ali to ne sme biti lice koje je direktno povezano sa incidentom

Dodatak 2 na Aneks D
(Informativni)
Primer ovlašćenja za zvanično istraživanje

	Nacionalna nadležna struktura
	Adresa
Reg. broj (serijski broj incidenta)	Lokacija
	Datum
Ime primaoca(laca)	
Adresa	
Lokacija	
ANGAŽOVANJE KADRA KOJI ĆE SPROVESTI ZVANIČNO ISTRAŽIVANJE	
Referenca:	
A.	Nacionalni standardi za kontrolu SALW.
B.	Detaljni izveštaj o incidentu vezanom za oružje ili municiju. (Primerak u prilogu).
1.	Ovim putem ja dolepotpisani (<i>ime i funkcija</i>) iz (<i>nacionalna nadležna struktura</i>) vas (<i>ime(na) organizacije(a)</i>) imenujem za istražitelja okolnosti pod kojima se dogodio incident prouzrokovan oružjem ili municijom dana (<i>vreme i datum</i>) u (<i>lokacija</i>) u kojem su učestvovali (<i>zaposleni iz, ako je primenljivo na incident</i>) (<i>ime organizacije</i>).
2.	Incident je zahvatio (<i>kratko objašnjenje šta se dogodilo u incidentu</i>).
3.	Vaše zvanično istraživanje i izveštaj će konkretnije obuhvatiti sledeće:
a)	detaljan opis zadatka(taka) koji su se odvijali u vreme incidenta;
b)	kada i gde se incident dogodio;
c)	kako se incident dogodio, što podrazumeva opis događaja koji su doveli do incidenta, osoblje, opremu i procedure koje su se koristile;
d)	uzrok, prirodu i stepen povreda zaposlenih ili štete nanete opremi, imovini ili infrastrukturi kao rezultat incidenta;
e)	zašto se incident dogodio i da li se incident mogao izbeći;
f)	eventualne popravke potrebne radi sprečavanja budućih incidenata ovog tipa; i
g)	ostale stavke koje IO/SI smatra bitnim za incident.
4.	Prilikom istraživanja incidenta treba razmotriti sledeće faktore:
a)	nivo obučenosti i iskustva zaposlenih koji su imali dodira sa incidentom, uključujući tamo gde je to primenljivo nadzornike i rukovodioce. To bi podrazumevalo i proveru datuma kada je organizovana poslednja obuka i predmete koji su bili obuhvaćeni njom, kao i to da li su zaposleni zahvaćeni incidentom pohađali tu obuku;
b)	radne aktivnosti koje su se odvijale neposredno pre i u vreme incidenta, uključujući vreme započinjanja i završetka posla kao i uobičajeno vreme za pauzu. Proveriti da li se odvijala predaja dužnosti među zaposlenima na tom mestu, i da li su sprovedene procedure za tu predaju, uključujući i eventualni brifing;

- c) datume poslednjeg odsustva ili slobodnih dana koje su uzimali zaposleni zahvaćeni incidentom;
  - d) datume i rezultate poslednje kontrole (unutrašnje i spoljašnje) tima koji je učestvovao u incidentu;
  - e) procedure koje su sprovodili zaposleni koji su imali dodira sa incidentom, a koje se odnose na aktivnosti u vreme incidenta;
  - f) bezbednosnu opremu ili zaštitnu odeću koja je obavezna za zaposlene koji su učestvovali u incidentu, odnosno da li su tu opremu ili odeću nosili i koristili, i ako jesu, da li su to činili ispravno. Takođe razmotriti da li je upotreba bezbednosne opreme ili zaštitne odeće doprinela, ili mogla doprineti smanjenju povreda zaposlenih;
  - g) medicinsku i spasilačku službu koja je bila na raspolaganju timu/zaposlenima koji su imali dodira sa incidentom i da li je ta podrška bila adekvatna ili ne u okolnostima pod kojima se dogodio incident. Ako medicinska podrška nije bila adekvatna razmotriti kako je to moglo uticati na žrtve nastale kao posledica incidenta;
  - h) da li je incidentu doprineo ili ga je prouzrokovao neki od sledećih faktora;
    - (1) slabost u komandi i kontroli;
    - (2) nemar, nepažnja ili loše ponašanje bilo kojeg od zaposlenih koji su bili prisutni u vreme incidenta;
    - (3) neadekvatna ili opasna naređenja koja su zaposleni dobili od strane nadzornika ili rukovodilaca;
    - (4) nepoštovanje naređenja, instrukcija ili procedura;
    - (5) upotreba alkohola, droga ili prepisanih lekova;
    - (6) manjkavosti u standardima ili SOP procedurama;
    - (7) nepravilna upotreba opreme;
    - (8) neki nedostatak u obuci zaposlenih;
    - (9) mogućnost da je neki od radnika koji su učestvovali u incidentu bio povređen ili se loše osećao;
    - (10) neispravnost opreme ili materijala, uključujući i eksplozive;
    - (11) vremenski uslovi; i
    - (12) manjkavosti u osnovnoj podršci zaposlenima, na primer, u pružanju osnovne zdravstvene zaštite, zaklona, snabdevanju hranom i vodom.
5. U izveštaju treba rezimirati rezultate istraživanja, izvući zaključke u pogledu faktora koji su doprineli incidentu i dati sve neophodne preporuke za sprečavanje budućeg incidenta ovog tipa.
6. Uz izveštaj treba priložiti sledeće dokumente:
- a) primerak dokumenta kojim se angažuje osoblje koje će sprovesti zvanično istraživanje (ovaj dokument);
  - b) primerak detaljnog izveštaja o incidentu vezanom za oružje ili municiju od strane organizacije koja je bila zahvaćena incidentom;
  - c) izjave svedoka;
  - d) skice, dijagrame, plan okoline i mesta incidenta u datom slučaju;

- e) fotografije koje pokazuju važne aspekte incidenta, na primer stanje tog mesta; oružje, municiju ili eksplozive zahvaćene incidentom; kratere eksplozije i eksplozivni otpad; povrede zaposlenih; i štetu nanetu opremi, imovini ili infrastrukturi;
- f) terenska dokumentacija, koja može obuhvatati izveštaje istraživanja, planove čišćenja, planove demilitarizacije tog mesta ili dokumentaciju o radnom mestu;
- g) izvode iz standarda i SOP procedura prema potrebi;
- h) medicinske izveštaje ili izveštaje islednika iznenadnih smrtnih slučajeva; i
- i) ostale dokumente koji mogu poslužiti kao dokazi u istraživanju.

7. Istražni izveštaj se dostavlja zaključno sa (*vreme i datum*). U slučaju da se ne može dostaviti kompletan izveštaj do naznačenog datuma, na taj datum mora se dostaviti privremeni izveštaj o napredovanju istraživanja i razlozima za kašnjenje, a sledeći privremeni izveštaj dostavlja se na svaka ( ) dana sve dok se ne uradi kompletan istražni izveštaj.

Potpis nadležnog lica koje izdaje ovlašćenje
Ime nadležnog lica koje izdaje ovlašćenje